

Styrets beretning 2018

Virksomhetens art

Anno museum AS har driftsansvaret for følgende avdelinger: Domkirkeodden, Glomdalsmuseet, Museene i Kongsvingerregionen, Musea i Nord-Østerdalen, Norsk Skogmuseum og Utvandreremuseet. Anno har hovedsete i Elverum.

Gjennom sine museumsenheter arbeider Anno både med kultur- og naturhistorie og kunstformidling. Formålet er å drive dokumentasjon, forvaltning, forskning, formidling og fornying. Utgangspunktet er museets store samlinger knyttet til materiell og immateriell kulturarv. Annos samfunnsrolle er å være en av samfunnets hovedminnebøker og å utvikle og formidle kunnskap og refleksjoner om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser.

Anno har i beretningsåret avholdt to aksjonærmøter og ordinær generalforsamling.

Det har vært gjennomført 6 styremøter, hvor oktobermøtet var et to-dagers seminar på Kirsten Flagstadmuseet, Hamar. Styremøtene for øvrig har vært avholdt på Norsk skogmuseum, Glomdalsmuseet, begge Elverum, Ramsmoen, Tynset og Norsk Utvandreremuseum, Ottestad. Styret har totalt behandlet 50 saker.

Organisasjon

Annos strategiplan for perioden 2015-2019 med Visjonen *Kunnskap om fortid – engasjement i samtid* har vært et styrende dokument. Kjerneverdiene *åpenhet, troverdighet, engasjement og profesjonalitet søkes etterlevd*. Følgende hovedmålsetting gjelder for planperioden:

Anno museum skaper et sterkt samlet museumsfaglig miljø som markerer seg og setter et tydelig fotavtrykk som en samfunnsrelevant aktør, og blir anerkjent som det beste konsoliderte museum i Norge.

Anno museums styre har i denne og foregående strategiperiode hatt som førsteprioritet å framskaffe finansiering til Dokumentasjonssenteret gjennom Kulturdepartementet, tilskudd til Nasjonale Kulturbygg. Dette lykkes endelig i Statsbudsjettet 2019 hvor Anno ble tildelt 11 mill til prosjektet i 2019 av totalt tilsagn på 90 millioner. Dette var meget gledelig og oppleves som en anerkjennelse av Annos arbeid i saken og som konsolidert museum. Samlingene til Norsk Skogfinsk museum vil som avtalt og beskrevet i prosjektet få plass i fellesmagasinet. Hedmark fylkeskommune hadde etter vedtak i 2015 satt av 20 mill. til prosjektet og fulgte i desember opp som lovet med ytterligere 15 millioner når den statlige finansieringen var sikret. Anno stiller selv med 10 millioner og nå pågår det konkrete arbeidet med å formalisere den kommunale finansieringen på 35 millioner samlet sett. Dette planlegges slutført og formalisert overfor samtlige kommuner i 2019. Modellen er at Elverum kommune stiller med 10 millioner som byggets vertskommune mens de øvrige kommunene i Hedmark bidrar med resterende 25 millioner andelsmessig ut i fra innbyggertall. Bygget planlegges å stå ferdig i 2021.

For å følge opp kartleggingsprosjektet av de omlag 500 antikvariske bygningene i Anno har styret videreført og videreutviklet ordningen med søkbare øremerkede interne midler til bygningsmessige tiltak på antikvariske bygninger og driftsbygninger. Vedlikeholdsetterslepet på bygningsmassen som Anno museum forvalter er betydelig. Innenfor dagens budsjettammer er det helt umulig å komme ajour hvilket innebærer hard prioritering og tiltagende forfall. Forebyggende tiltak må prioriteres mot kritisk vedlikehold, en umulig oppgave. For å kunne imøtekomme disse utfordringene ble ordningen etablert som et spleiselag der Anno museum, museumseierne, lokale sponsorer og regionale og

statlige tilskuddsytere inviteres til å bidra med midler, og gjerne med uttelling fra gaveforsterkningsordningen.

2,5 mill. kroner ble avsatt til restaurering og vedlikeholdstiltak også i 2018, og for å sikre bedre planlegging og ekstern medfinansiering er det allerede fattet vedtak om tilsvarende beløp i 2019 og 2020. Ordningen har vært videreført årlig fra 2016. Tiltaket med søkbare vedlikeholdsmidler er svært godt mottatt, og prosjekter i avdelinger har blitt tilgodesett. De utdelte midlene har ført til økt vedlikeholdsaktivitet ved alle Annos avdelinger.

I et forsøk på å finne en løsning på det strukturelle vedlikeholdsetterslepet som Anno og andre museer i Norge opplever er det påbegynt et arbeid i samarbeid med museene i Oppland om et omfattende nasjonalt prosjekt med søknad til Kulturdepartementet i løpet av 2019. Søknadens utgangspunkt er den akselererende utfordringen klimaendringene påfører våre antikvariske bygg og hvorledes jevnlig tilsyn, forebyggende vedlikehold samt systematisk forsknings- og kompetanseutvikling kan bidra til å løse utfordringen.

Den andre boka i Anno museums skriftserie med forskningspublikasjoner ble gitt ut i 2018. *Utdanning Hedmark* inneholder til sammen ti fagfelleverderte forskningsartikler i et samarbeidsprosjekt med blant annet Høgskolen i Innlandet. Annos ansatte sto for seks av disse.

Anno ble tildelt støtte til flere av våre søknader til Kulturrådets utviklingsprogram, blant annet til prosjekter ved Kvinnemuseet og samarbeid om migrasjonstematikk mellom Glomdalsmuseet og Norsk Utvandrer museum.

Styret har i 2018 fortsatt arbeidet med å tilpasse og fornye avtaler som var inngått av aksjonærmuseene før etableringen av Anno museum (tidligere Hedmark fylkesmuseum), dvs. underliggende avtaleverk. Arbeidet har hatt god fremdrift og det er foretatt ønskede endringer i samarbeid med eiere og nye eiere i Kongsvingerregionen, Nord-Østerdalen og Trysil/Engerdal. Kun et par mindre forhold gjenstår å formalisere før ønskede endringer er brakt i havn. Som følge av endringene har Anno museum AS fått flere eiere ved at aksjer er overdratt, uten at antallet aksjer er endret. Nye eiere, i hovedsak kommuner, har fått overført aksjer uten å forrykke den geografisk fordelingen.

Arbeidet med planer om et nytt utstillings- og kontorbygg på Domkirkeodden tilrettelagt for helårsdrift har pågått i samarbeid med Hamar kommune gjennom hele 2018. Fokus har vært på nødvendig reguleringstekniske arbeider hvor ny reguleringsplan for relevante deler av Domkirkeodden vil politisk behandles våren 2019. Videre fremdrift er gjennomføring av arkitektkonkurranse og forprosjekt for så å fremme saken over posten Nasjonale Kulturbygg 2021.

I juni åpnet Anno i samarbeid med Engerdal kommune ny magasin- og utstillingshall ved Blokkodden villmarksmuseum. En lavkostnadsløsning med god faglig kvalitet som inspirerer til tilsvarende type prosjekter ved andre museer etter tilsvarende samarbeidsmodell.

Fra 1. juni 2018 tok Migrasjonsmuseet tilbake sitt gamle navn, Norsk Utvandrer museum og ny avdelingsdirektør Terje Joranger tiltrådte 1. oktober da Knut Djupedal gikk av med pensjon.

I april 2018 inngikk Anno ved en besøksreise intensjonsavtale om museumssamarbeid i Tsumeb, Namibia. Ved gjenbesøk fra Namibia i november 2018 ble også en tilsvarende intensjonsavtale inngått med det Namibiske nasjonale museumsforbundet.

Økonomiske forutsetninger

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Inntektene er i stor grad offentlige tilskudd fra Kulturdepartement, Hedmark fylkeskommune og kommunene i fylket. Utover offentlige tilskudd er det økte egeninntekter og eksterne prosjektmidler som bidrar til utvikling og fornyelse. Anno museums samlede inntekter utgjør kr. 118 978 326. Årets underskudd på kr. 423 959 overføres fra annen egenkapital.

Anno museums egenkapital utgjør kr. 12 037 923. Selskapets likviditet er god. Anno museums økonomiske fundament er systematisk bedret. Framtidig endring i føring av pensjonsforpliktelser tilpasset internasjonal standard vil negativt påvirke egenkapitalen, mens innføring av Dokumentasjonscenter med fellesmagasin i regnskapet vil utgjøre en betydelig positiv forskjell.

Det store etterslepet knyttet til vedlikehold og investeringer på bygninger og anlegg er fortsatt svært utfordrende. Styret mener at størrelsen på de offentlige bevilgningene ikke samsvarer med det forvaltningsansvar og den størrelsen virksomheten Anno museum utøver.

Styret anser at offentlige bevilgninger benyttes i tråd med gitte forutsetninger.

For 2018 er det mottatt kr. 115 250 i gaveforsterkning fra Kulturdepartementet. Prosjektforpliktelsene ved årets slutt utgjør kr. 12,5 mill. i tillegg til at det ligger forpliktelser knyttet til testamentariske gaver i størrelsesorden kr. 8,2 mill.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et korrekt uttrykk for selskapets resultat 2018 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Utover det som fremgår av årsregnskapet, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende selskapets drift som skulle vært tatt med i regnskapet. Det har heller ikke inntruffet hendelser av betydning etter årsskiftet som påvirker selskapets økonomiske stilling.

Arbeidsmiljø og personale

Ved Anno ble det utført 125 årsverk og ved årets utløp var det 110 fast ansatte.

Ny administrerende direktør, Sven Inge Sunde, tiltrådte 1. januar 2018. Ved generalforsamlingen gikk mangeårig styreleder Axel Krogvig av, etter å ha vært styremedlem siden konsolideringen og opprettelsen av selskapet i 2009. Ny styreleder fra 29. mai 2018 er Knut Storberget.

Gjennomsnittsalderen i Anno er 49 år. Sykefraværet i 2018 var samlet på 5,8 % og utgjorde totalt 1 462 fraværsdager. 3,7 % av dette er langtidssykefravær. Anno museum jobber fortsatt etter rutiner innarbeidet ved tidligere IA-avtale og arbeider for å være en helsefremmende arbeidsplass. Det arbeides med å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Anno er medlem av arbeidsgiverforeningen Virke. Bedriftshelsetjeneste har i størstedelen av 2018 vært ivaretatt av HMS Frisk, ny bedriftshelsetjeneste er fra desember Salutis HMS.

Anno legger vekt på å skape god dialog med de tillitsvalgte. Ledelse og organisasjonstillitsvalgte har gjennomført fem møter. Annos arbeidsmiljøutvalg har avholdt seks møter. Det er sju stedlige verneombud, hvorav et hovedverneombud. Anno har egen verneleder. Det er avholdt to allmøter og en Krise- & Beredskapsdag.

Likestilling og miljø

Anno tilstreber en balansert fordeling knyttet til kjønn og alder uten å diskvalifisere for etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og er

særlig bevisst på disse forholdene ved rekruttering av nye faste og midlertidige medarbeidere. Totalt er det 54 % kvinner og 46 % menn ansatt i Anno. Ledergruppen består av sju menn og tre kvinner. Anno styre består av tre kvinner og fire menn.

Vår avdeling Norsk Skogmuseum er sertifisert som miljøbedrift av stiftelsen Miljøfyrtårn. Styret har ikke kjennskap til at Anno forurenser det ytre miljø og legger bevisste miljøkrav til grunn for planleggingen av nytt Dokumentasjonssenter med fellesmagasin.

Framtidsutsikter

Anno museum er sitt samfunnsoppdrag bevisst og følger opp den nasjonale museumspolitikken fra statlige bevilgende myndigheter og regionale føringer fra fylkeskommune og kommuner. Anno museum har fokus på fem F'er, *fornyning, formidling, forvaltning, forskning og forretning*. Forretning for å sette fokus på å utvikle egeninntekspotensialet. Strategiplanen gir føringer om at det skal opprettholdes og videreføres en stabil og robust driftsøkonomi.

Når det gjelder større utbyggingsprosjekter gis det i årene fremover betydelig prioritet på samlingsforvaltningen som del av prosjektarbeidet med byggingen av Dokumentasjonssenter med fellesmagasin. Av kommende investeringsprosjekter er nytt museumsbygg på Domkirkeodden styrets høyeste prioritet.

I 2017 startet et 3-årig prosjekt for å intensivere digitaliseringsarbeidet i samarbeid med NAV Tynset og Meskano. Prosjektet ble lagt til Tynset, avdeling Musea i Nord-Østerdalen. Arbeidsleder er ansatt i Anno og det har vært inntil åtte praksisarbeidsplasser fra NAV Tynset og Meskano. Prosjektet har vært meget vellykket og gitt digitaliseringsarbeidet et løft utover opprinnelige forventninger. Det opprinnelig planlagte arbeid ble gjennomført i løpet av første prosjektår. Suksessen, nye oppgaver og potensialet for ekstern inntjening ved digitalisering gjorde at styret i 2018 valgte å gjøre ordningen permanent, lokalisert på Tynset. Digitaliseringsarbeidet fortsetter og kommer også til god nytte i arbeidene med samlingsforvaltningen tilknyttet Dokumentasjonssenteret.

Eksisterende strategiske utløper og arbeidet med ny plan er startet opp høsten 2018. Fra og med 2019 innfører Anno balansert målstyring. Ved hvert styremøte presenteres og diskuteres systematisk museumsutvikling for museene våre. Styret har ambisjoner for samtlige museer innen Anno i tråd med målsettingene i strategisk plan, samtidig som det fokuseres på gode fellesløsninger innen helheten. Disse forholdene vil være sentrale i utformingen av ny strategisk plan 2020-2023.

Anno vil i 2019 videreutvikle satsingen på utstillingsproduksjon gjennom et eget prosjekt som bringer planlegging, produksjon og evaluering av alle museers utstilling inn i et felles løp. Dette vil bidra til å opprettholde senere års høye utstillingsproduksjon på en mer rasjonell måte og skape grunnlag for løpende fellesdiskusjoner og samarbeid om Annos utstillinger på tvers av avdelingene. Som supplement til dette utviklingsarbeidet pågår kompetanseheving innen AR/VR i samarbeid med næringens aktører i regionen og Hedmark Fylkeskommune. Det planlegges oppstart av to pilotprosjekter innen AR/VR i tilknytning til utstillinger i 2019.

Som ledd i forberedelsene til fusjonen mellom Hedmark og Oppland fylkeskommuner har Anno samarbeidet tett med museene i Oppland. Det er inngått en egen samarbeidsavtale med sikte på økt faglig samarbeid og styrking av museenes rolle i den nye Innlandet fylkeskommune. Arbeidet pågår i nært samarbeid med fylkeskommunene og vil ta inn i seg diskusjoner og løsninger ved det i Kulturmeldingen varslede økte fylkeskommunale ansvaret overfor museene.

Styret konstaterer at det vil være nødvendig med betraktelig økte driftstilskudd for å kunne ivareta forebyggende og løpende vedlikehold av de antikvariske bygningene, samlinger og eiendommer i årene framover, og for samtidig å kunne opprettholde det gode museumsfaglige tilbudet. Annos pensjonsordning og varslede endringer knyttet til regnskapslovgivning for ytelsesbaserte pensjonsordninger vil bli en framtidig utfordring.

Styret møter disse utfordringene med positivitet og er klare for videre innsats for å skape bedre museum sammen med Annos medarbeidere.